

CZYNNIKI SUKCESU I POZIOM WYKORZYSTANIA

technologii informacyjno-komunikacyjnych w Polsce

CZYNNIKI SUKCESU I POZIOM WYKORZYSTANIA

technologii informacyjno-komunikacyjnych w Polsce

Ewa Ziemba (red.)

Kierownik projektu: Ewa Ziemia, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Autorzy rozdziałów:

Słowo wstępne – Ewa Ziemia

Rozdział 1 – Ewa Ziemia

Rozdział 2 – Ewa Ziemia, Monika Eisenhardt, Maria Jadamus-Hacura

Rozdział 3 – Ewa Ziemia

Rozdział 4 – Ewa Ziemia, Tomasz Papaj, Danuta Descours

Rozdział 5 – Ewa Ziemia

Słowo końcowe – Ewa Ziemia

Recenzent: dr hab. Helena Dudycz, prof. UE we Wrocławiu

Publikacja została przygotowana i wydana w ramach projektu badawczego pt. „Opracowanie systemowego podejścia do zrównoważonego rozwoju społeczeństwa informacyjnego – na przykładzie Polski”. Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2011/01/B/HS4/00974.

© Copyright do wydania polskiego CeDeWu Sp. z o.o.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Zabronione jest kopiowanie, przetwarzanie i rozpowszechnianie w jakimkolwiek celu oraz postaci bez pisemnej zgody autorów i wydawcy.

Wydawnictwo CeDeWu oraz autorzy dołożyli wszelkich starań, aby treści zawarte w niniejszej publikacji były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności za ich wykorzystanie ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw autorskich oraz za skutki działań wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Zdjęcie (grafika) udostępnione dzięki: Web Design Doodle Concept #90820230 – Fotolia.com

Projekt okładki: Agnieszka Natalia Bury

DTP: CeDeWu Sp. z o.o.

Wydanie I, Warszawa 2015

ISBN 978-83-7556-755-7

EAN 9788375567557

Wydawca: CeDeWu Sp. z o.o.

00-680 Warszawa, ul. Żurawia 47/49

e-mail: cedewu@cedewu.pl

Redakcja wydawnictwa: (4822) 374 90 20, 374 90 22

Fax: (4822) 827 38 89

Księgarnia Ekonomiczna

00-680 Warszawa, ul. Żurawia 47

Tel.: (4822) 396 15 00...01

Fax: (4822) 827 38 89

Ekonomiczna Księgarnia Internetowa

www.cedewu.pl

www.4books.pl

Made in Poland

Spis treści

Słowo wstępne – Ewa Ziemia	7
---	----------

Rozdział 1

Prolegomena do badań nad wykorzystaniem ICT w Polsce – Ewa Ziemia.....	9
1.1. ICT ogniwem społeczeństwa informacyjnego.....	9
1.2. Zakres problematyki ICT analizowany w opracowaniu	14
1.3. Cele i układ opracowania oraz wykorzystane podejście badawcze	16

Rozdział 2

Krytyczne czynniki sukcesu i poziom wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych – Ewa Ziemia, Monika Eisenhardt, Maria Jadamus-Hacura	21
2.1. Metodologia badań	21
2.2. Charakterystyka badanej próby.....	23
2.3. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych.....	25
2.3.1. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w przekroju Polski	25
2.3.2. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w różnych przekrojach	29
2.4. Poziom wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych	36
2.4.1. Aspekty ekonomiczne wykorzystania ICT.....	36
2.4.2. Aspekty technologiczne wykorzystania ICT.....	39
2.4.3. Aspekty społeczno-kulturowe wykorzystania ICT	54
2.4.4. Aspekty organizacyjne wykorzystania ICT.....	61
2.5. Implikacje dla wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych.....	66

Rozdział 3

Krytyczne czynniki sukcesu i poziom wykorzystania ICT w przedsiębiorstwach – Ewa Ziemia	73
3.1. Metodologia badań	73
3.2. Charakterystyka badanej próby	75

3.3. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w przedsiębiorstwach.....	78
3.3.1. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w przekroju Polski	78
3.3.2. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w różnych przekrojach.....	82
3.4. Poziom wykorzystania ICT w przedsiębiorstwach.....	89
3.4.1. Aspekty ekonomiczne wykorzystania ICT.....	89
3.4.2. Aspekty technologiczne wykorzystania ICT.....	97
3.4.3. Aspekty społeczno-kulturowe wykorzystania ICT	114
3.4.4. Aspekty organizacyjne wykorzystania ICT.....	122
3.5. Implikacje dla wykorzystania ICT w przedsiębiorstwach	136

Rozdział 4

Krytyczne czynniki sukcesu i poziom wykorzystania ICT w administracji publicznej – Ewa Ziemba, Tomasz Papaj, Danuta Descours	147
4.1. Metodologia badań	147
4.2. Charakterystyka badanej próby.....	150
4.3. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w administracji publicznej	152
4.3.1. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w przekroju Polski	152
4.3.2. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w różnych przekrojach	157
4.4. Poziom wykorzystania ICT w administracji publicznej.....	164
4.4.1. Aspekty ekonomiczne wykorzystania ICT.....	164
4.4.2. Aspekty technologiczne wykorzystania ICT.....	173
4.4.3. Aspekty społeczno-kulturowe wykorzystania ICT	190
4.4.4. Aspekty organizacyjne wykorzystania ICT.....	201
4.5. Implikacje dla wykorzystania ICT w administracji publicznej	215

Rozdział 5

Implikacje z badań nad wykorzystaniem ICT w Polsce – Ewa Ziemba	227
5.1. Rola ICT w rozwoju społeczeństwa informacyjnego	227
5.2. Krytyczne czynniki sukcesu wykorzystania ICT w Polsce	228
5.3. Poziom wykorzystania ICT w Polsce	230
5.4. Wskaźniki pomiaru poziomu wykorzystania ICT w Polsce.....	233
5.5. Kierunki prac nad wzrostem i rozwojem wykorzystania ICT w Polsce	243

Słowo końcowe	247
Literatura.....	249
Spis tabel	253
Spis rysunków	255
O Autorach.....	263

Słowo wstępne

Niniejsze opracowanie jest rezultatem trzyletnich badań prowadzonych w ramach projektu pt. „Opracowanie systemowego podejścia do zrównoważonego rozwoju społeczeństwa informacyjnego – na przykładzie Polski”. Zaprezentowano w nim wyniki badań bezpośrednich, które dotyczą wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) przez trzech kluczowych interesariuszy społeczeństwa informacyjnego, a mianowicie gospodarstwa domowe (człowieka jako ucznia, konsumenta, pracownika, klienta przedsiębiorstw i administracji publicznej itp.), przedsiębiorstwa i administrację publiczną. W celu zapewnienia klarowności wyводу, opracowanie obejmuje tylko zasadniczą część wyników przeprowadzonych badań, a bardziej szczegółowe i w różnorodnych wymiarach analizy są prezentowane w innych publikacjach, artykułach i monografiach w języku angielskim.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono wyniki badań będące odpowiedzią na trzy pytania, których kontekst szerzej opisano w rozdziale pierwszym. Są to:

- Jakie czynniki determinują sukces wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach i administracji publicznej w Polsce?
- Jaki jest poziom wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach i administracji publicznej w Polsce?
- Jak mierzyć poziom wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach i administracji publicznej w Polsce?

Zaproponowane katalogi krytycznych czynników sukcesu wykorzystania ICT przez interesariuszy społeczeństwa informacyjnego w Polsce, zidentyfikowane czynniki krytyczne, rozpoznany poziom wykorzystania ICT oraz propozycja wskaźników do pomiaru poziomu wykorzystania ICT mogą być w różnoraki sposób spożytkowane przez środowiska akademickie i praktyków gospodarczych. Badacze mogą doskonalić zaproponowane katalogi i metodologię ich opracowania oraz wykorzystać je do badania krytycznych czynników sukcesu wykorzystania ICT, także w innych krajach, w szczególności w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Ponadto metodologia i wyniki badań nad poziomem wykorzystania ICT oraz zaproponowany zestaw wskaźników do pomiaru tego poziomu mogą stanowić pole do dalszych eksploracji nauko-

wych. Natomiast praktycy biznesowi, administracja publiczna i władze publiczne mogą wykorzystać wyniki badań w podejmowaniu decyzji strategicznych dotyczących dostępu do ICT, kompetencji ICT oraz rzeczywistego używania ICT w Polsce.

Opracowanie to nie powstałoby bez zaangażowania członków zespołu projektowego. Pragnę podziękować wszystkim z nich, a w szczególności tym, którzy przyczynili się do przeprowadzenia badań opisanych w niniejszym opracowaniu. Należą do nich:

- Tomasz Papaj, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
- Rafał Żelazny, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
- Maria Jadamus-Hacura, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
- Monika Eisenhardt, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
- Tomasz Eisenhardt, Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu,
- Danuta Descours, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w Katowicach,
- Beata Wanic, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w Katowicach.

Podziękowania należą się także wszystkim, którzy sprawili, iż w badaniach bezpośrednich uczestniczyła duża grupa respondentów. Należą do nich: Eugeniusz Romański i Łukasz Szczęsny ze Śląskiego Centrum Społeczeństwa Informacyjnego w Katowicach, Andrzej Trzęsiera, Marek Śliwiński i Rafał Poździk z Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji oraz Dagmir Długosz i Marta Kuzawińska z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a także Aleksandra Wanat i Marta Gąsior z Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Ponadto, dziękuję wszystkim ekspertom i respondentom, którzy podjęli się trudu wypełnienia kwestionariuszy ankietowych. Równie serdeczne podziękowania kieruję do Recenzentki, Pani Profesor Heleny Dudycz, za trud włożony w analizę tekstu i cenne komentarze.

Na zakończenie pozostawiam podziękowania pod adresem osób dla mnie najważniejszych. Książka ta nie powstałaby bez wsparcia i wyrozumiałości mojej Rodziny, która okazywała mi wielką serdeczność i niezwykłą cierpliwość podczas prowadzenia badań projektowych i pracy nad tym tekstem. Im właśnie – Najbliższym – przede wszystkim dziękuję.

Wobec faktu, iż pisanie książki jest zawsze odyseją odkrywania i żadna książka na temat wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach i administracji publicznej nie będzie kompletna, dalsze badania są koniecznością. Dlatego też, po zapoznaniu z treścią opracowania zapraszam wszystkich szanownych czytelników do podzielenia się swoimi doświadczeniami i pomysłami w zakresie społeczeństwa informacyjnego i miejsca ICT w tym społeczeństwie, a w szczególności planowania, wdrażania i wykorzystania ICT. Z góry dziękuję za pytania, dociekliwość i inspiracje.

Zapraszam do kontaktu elektronicznego: ewa.ziemia@ue.katowice.pl

Ewa Ziemia

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach